

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Jacobi Alvarez de Paz Opera

De Exterminatione Mali, Et Promotione boni - Libri quinque

Álvarez de Paz, Jacobo

Lvgdvni, 1613

De mirabili tranquillitate Obedientium. Cap. 15.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77843](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77843)

obediens, qui loquitur victorias multiplices, quas de suis hostibus acquiritur? Non incongruè sanè ita intelligemus. Cum enim vincenti absolute, & non vincenti hæc aut illa præmiorum genera; hæc eximia præmia promissa sint, illi promissa videntur, non qui in hoc bello victor, & in illo victus est, sed qui omnes hostes vicit, & in cunctis conflictibus victor euasit. Is autem non est alius, quàm qui ad Deum, & maiores suos perfectam obedientiam tenuit. Hic ergo multiplices victorias loquatur, & septuplex præmium reportet. Illi datur, vt Christum vitæ lignum in suavitate manducet, & æternam damnationem ignoret: vt puritate ditatus arcana diuina cognoscat: vt suis appetitionibus dominetur: vt in hac vita virtutibus & in futura virtutum præmiis cum honore vestiatur: vt alios instar columnæ, verbo & exemplo sustentet: vtque tandem cum Christo obedientium capite in perpetuum regnet. Hæc igitur sunt obedientiæ præmia, hæc multiplices ipsorum victoriæ, quibus ad illas diuitias possidendas perueniunt, vt quia quod ad Dei laudem ore loquantur, opere perfecterunt, tam perfecti operis mercedem consequantur.

De Mirabili tranquillitate Obedientium.

CAPVT XV.

VICTORIAM sequitur pax, & tranquillitas animorum, qua victores sibi repugnantes omnino subiiciunt, & interna serenitate lætantur. Quare si obedientia de hostibus victoriam assequitur, non mirum si pacem & tranquillitatem efficiat. Et sanè in hac vita obedientiæ præmium est pax, & quies animi, incomparabilisque serenitas, quam illi habent, qui sponte iugum obedientiæ suscipiunt. Ponamus pacem duplici ratione turbatam; aut quia aliquis maiori repugnat, aut quia inferiori sibi contradicenti non imperat, cum illum compefcere, & in debita subiectione continere non possit. Si autem quis & superiori pareat, & ab inferiore debitam subiectionem accipiat, perpetua quadam tranquillitate cumulabitur. Hæc duo secum afferunt obedientiam: nam Deo nos & superioribus subiicit, & ab his quæ infra nos sunt, nimirum à viribus, & appetitionibus nostris, perfectam subiectionem extorquet. Nam iudicio nostro frangum iniicit, ne contra mandata prælatorum aliquid sentiat: voluntatem cohibet ne opposita his, quæ iniuncta sunt, cupiat: appetitum continet, ne in periculosam libertatem diffluat: corpus demum ad imperata exequenda applicat: & ita cum ipsa maioribus pareat, & illi vniuersæ nostræ vires obediant, non est vnde turbationem pertimescat. Profectò ita expectimur animos perfectè obedientium læta quadam serenitate pacatos; & ab omni spiritus perturbatione seiunctos. Quibus obedientia pro tribulatione data est, vt dum per viam tribulationis in Dei regnum non vadunt, sciunt, quia per viam obedientiæ, quæ securissima est, & plenissima incunditatis, incedunt. Scriptum quidem est: Omnes, quia piè volunt viuere in Christo IESU, persecutionem patientur: Et, quoniam per multas tribulationes oportet nos intrare in regnum Dei. Et: Nonne oportuit Christum pati, & ita intrare in gloriam suam? Sed veri obedientes quasi his legibus eximuntur, quibus obe-

2. Tim. 3.
12.
Act. 14.
21.
Luca. ult.
46.

A dientia ipsa pro persecutione, & tribulatione, ac martyrio decernitur. Obedientia enim proprium iudicium, & propriam voluntatem, cunctorum origines malorum, persequitur: corpus ipsum piis obsequiis quasi tribulationibus atterit, & amorem proprium nobis vsque ad mortem infidiantem occidit. Quid magnum si ipsa vicem persecutionum, & tribulationum, & martyrij suppleat: nõc que lætos & tranquillos in patriam æternam perducat? Immo sicut qui iustior est, eo est tribulationibus ditior: Nam, [Multæ tribulationes iustorum.] Et omne gaudium existimate fratres, cum in varias tentationes incideritis: Ita qui obedientior est, hoc ipso etiam est tranquillitate locupletior: quoniam obedientia pro tribulatione habita non turbationum stimulos, sed quietis flores imponit.

B Doroteus rerum spiritalium magister peritissimus apertè fateatur, tranquillitatem animi ex obedientia manare: Obedientia, ait, factum est (credite quod dicam fratres) vt in tanta semper quiete & securitate essem, vt plerumque pœniteret me tantæ tranquillitatis. Enarratisque, tum responsione cuiusdam superioris, qua dictum est illi, obedientiam vicem tribulationum gerere; tum visione quadam sua, qua Angelus illum ex magna tristitia ad incredibilem exultationem eduxit, hæc subdit: Hæc vobis dixi, fratres, volens ostendere quam securitatem, quam quietem habeat, tranquillitatemque, nulla in re seipsum instituire, sed omnia sua ad Dominum referre, & in eos, qui post Deum possunt nos regere.

C Discite igitur interrogare, discite vos ipsos non regere, quam bonum sit. Hoc enim humilitas, hoc quies, hoc gaudium est. Merito verò hic beatus vir obedientiæ humilitatem, quietem, ac gaudium attribuit. Nam nec obedientia potest ab humilitate scerni, cum sit quedam inferioris ad superiorem subiectione; nec potest, à quiete diuelli, cum sit iudiciorum, & voluntatum maioris minorisque coniunctio: nec potest à gaudio seungi, cum conscientia nostra semper de hoc gaudeat, quòd assensui rectæ rationis inhæreat. Quid autem rationi conformius, quàm vt inferior suo maiori subdatur? In tantum certè quies mentis ab obedientia dependet, vt hæc nihil aliud, si rectum præcipit, quàm ipsam quietem tranquillitatemque præcipiat. Dixit Dominus mari: Tace, obmutescet: & statim tacuit, atque obmutuit, & cessauit ventus, & facta est tranquillitas magna. Et similiter ait prælatus subdito, qui non aliter cogitationibus, aut fluctuationibus mentis suæ, quàm vento mare turbatur: Tace, obmutescet; & è vestigio illa fluctuatio cogitationum cessat, & tranquillitas mentem occupat. Quanam ratione hoc contingat, explicemus. In hoc enim miraculo Domini vitam religiosam esse depictam venerabilis Beda non incongruè proficitur. Et nos quoque singuli, ait, cum signo Dominicæ crucis imbuti sæculum relinquere disponimus, nauem profectò cum Iesu conscendimus, mare transire conamur. Sed qui

D [non dormitabit, neque dormiet.] Israël custodiens semper, nobis tamen sæpe nauigantibus quasi inter æquoris fremitus dormit, quando crebrescente inter medios virtutum nisus, vel immundorum spirituum, vel hominum prauorum, vel ipso nostrarum cogitationum impetu, fidei splendor obtenebrescit, amoris flamma refrigescit. Sic ille. Religiosus igitur cum vitam spirituales inchoat à terra in caelum in ligno crucis enauigat. In hoc decursu maris sæuam tempestatem patitur, dum à suis cogitationibus, & desiderijs ad varia

E

Pf. 13. 10
Iaco. 1. 2

Dorothe.
Doctr. 5.

Mar. 4.
39

Beda lib.
2. in Mar.
61.

Isai. 5.
27.

studia permouetur. At si periculum aduertens ad praelatum vicem Domini tenentem accurrat, si ab eo quid sibi faciendum, quid omittendum sit audiat, quasi illam vocem excipit: [Tace: obmutescere:] quia illud audit, quo propria desideria, & cogitationes euanescent. Si vero intellecto imperio, maioris iudicio, & voluntate & actione pareat, iam verè recent varia cogitata, obmutescunt inania desideria, & cordis sequitur mira tranquillitas.

Obedientia ergo quies mentis, & obedire quiescere est, nec poterit mentem pacatam possidere, qui varios ad non obediendum, & suo arbitrio viuendum, pretextus obtulerit. At qui perfectè obedientiæ se dederit, hic tranquillitatem, & in futura vita tentorium gloriæ obedientibus præparatum inueniet. Quidam dixit Iosue Rubenitis, &

Iosue. 12. 2.4.

Gaditis, postquam terram Israëlitis promissam expugnauit? [Fecistis omnia, quæ præcepit vobis Moyses famulus Domini, mihi quoque in omnibus obedistis. Quia igitur dedit Dominus Deus vester fratribus vestris quietem, & pacem, ite in tabernacula vestra, & in terram possessionis, quam tradidit vobis Moyses.] Rubenitæ, & Gaditæ emagines sunt obedientium, quia sicut illi priores, suorum laborum filios, id est, fructus, vident, & spe

facilitatis gaudent. Hi fratres suos ad capiendam terram promissam, id est, cælum diripiendum, verbo & exemplo iuuant. Et quia obedierunt Moysi, & Iosue, nimirum praelatis suis, pacem, & quietem primò, deinde, vt in cæleste tabernaculum eant, facultatem acquirunt. Ibi eam partem terræ viuendum possidebunt, quam in hac vita positi gemitibus, & desiderijs à Domino postularunt. Dilige ergo, o iuste, obedientiæ viam, si mentis tuæ quierem diligis, quia non alia via ad quietem quam obedientia peruenies. Nam si vera sapientia non est alia, nisi quæ in nobis infert custodiam mandatorum, & hæc ab obedientia seiungi non potest, quis non videat, quæ de sapientia dicuntur, ad obedientiam posse transire? Inuestiga igitur illam (cognoscendo naturam, & gradus illius) & manifestabitur tibi, & continens factus ne derelinquas eam: in nouissimis enim inuenies requiem in ea, & conuertetur tibi in oblectationem.] Fortassis cum obedientiæ viam ingredi cœperis, asperum tibi videbitur alterius arbitrio viuere, & propriam relinquere voluntatem. At cum paululum assueueris, requiem in exequenda voluntate alterius, & voluntatem in nobilissima hæc seruitute reperies. Erunt tibi compedes eius in protectionem fortitudinis, & bases virtutis: & torques illius in stolam gloriæ. Videbuntur tibi obedientiæ opera quasi compedes iniecti pedibus tuis, qui te ligant, & reddunt infirmum; at re vera sunt firmamenta virtutis, quibus robustus & validus contra aduersarios efficietis. Apparebit primo aspectu subiectio quasi res vilis, & propria seruorum: sed si introrsus inspicias, videbis eam esse instar torquis ex gemmis & lapidibus pretiosis compacti, quo filij principum vtuntur ad gloriam. Sic Egidius Beati Francisci filius de obedientia sentiebat, cui cum data esset facultas à beatissimo Patriarcha eundi quò vellent, ille post

Ecd. 6. 28.

tres dies nullam requiem spiritus inueniens ad requiem, & ad exultationem animi, nempe ad exquisitam in omnibus obedientiam tenendam, repedaui. Enixque patrem rogauit, vt sibi & locum, & cœnobium, & occupationem præscriberet, ne merito, & quiete, & gloria perfectæ obedientiæ careret.

Hanc mentis tranquillitatem Dominus ipse obe-

dienciæ promissit, dicens: [Tollite iugum meum super vos, & discite à me, quia mitis sum & humilis corde, & inuenietis requiem animabus vestris.] Ad iugum admittendum hortatur, & in præmium requiem pollicetur. Quodnam est iugum, quod ipse Dominus Maiestatem suam vocat, quasi ipse qui liber est iugo portando subdatur? Per iugum omnes Euangelium, & legem Christi, per obedientiam custoditam, & operi mandatam, intelligunt. Obedientia itaque quæ mandata à Deo vel à præpositis vice Dei imposta seruat, iugum est. Iugum, quod Christum, & animam religiosam iungit, vt idem onus simul ferant. Iugum potius Christi quam animæ: [Tollite, inquit, iugum meum,] quoniam ipse gratia sua totum onus fert, vt fere nihil oneris anima sentiat. Iugum suauis, & onus leue, quia à Christo benignissimo principe, & à praelatis vicem eius gerentibus, & imitatoribus suæ benignitatis, imponitur. Leue, quia nostræ imbecillitati, & sæpe nostræ naturali propensione se accommodat: quia non ex timore, sed ex amore prælati, & rei imperatæ subicimur, non vi sed sponte ducimur, non soli ad ferendum relinquimur, sed potentissimo Dei auxilio inuamur. Iugum tandem suauis, & onus leue, quoniam dum onerat, non premit, sed tranquillitatem & multiplicem consolationem cõfert.

Vt enim scribit Dionysius Richelius: obedientibus, & veris religiosis dat Deus multiplicem consolationem, mentis tranquillitatem, conscientia serenitatem, & copiosum in omni gratia & virtute profectum. Etenim quanto plus amore Dei spernant, ac vitant solatia carnalia, & mundana, & timorati sunt, & iugi cordis custodia, tanto copiosius promerentur consolationes spirituales, internas, diuinas. De talibus quippe Propheta loquitur Deo: Quam magna multitudo dulcedinis tuæ, Domine, quam abscondidisti timentibus te: perfecisti eis, qui sperant in te, in conspectu filiorum hominum. Proteges eos in tabernaculo tuo à contradictione linguarum. Abscondes eos in abscondito faciei tuæ à conturbatione hominum.] Hæc ille.] Si ergo præmia magnos etiam labores superant, & ad ardua & difficilia aggredienda roborant; quare non ad perfectè obediendum incitabimur, vt tam exitium præmium cõparemus? Est enim quies mentis, finis laborum, lectulus floridus voluptatis, pro qua adipiscenda vniuersa creata mouentur, & nunquam cessant, donec in suo fine cuius gratia condita sunt, suam requiem cõsequantur. Hanc per obedientiam consequi certè magnum est, non tamen mirum, quia obedientia ad Deum nostrum finem perducimur, in quo solo verè quiescimus. Ipsum autem ad illum duci, & per obedientiam subiici, initium est illius vitæ, quam speramus, & quies huius vitæ in qua nunc laboramus; quia nunc non in alio valemus quiescere, nisi in eo, quod potest nos ad æternam requiem leuare.

Et quidem ideo à nobis Deus obedientiam exigit, vt per illam ad animi dulcedinem & tranquillitatem ducat. Quod Sanctus Paulus illis verbis edocuit: Dulcis & rectus Dominus: propter hoc legem dabit delinquentibus in via.] Quia, inquam, dulcis & rectus est, ideo peccatoribus legem dedit, vt per obedientiam eius, non solum ad rectitudinem animi, sed etiam ad dulcedinem ducerentur. Quid enim Deus intendit, nisi nos lapsos à peccatis abducere, & ad sui similitudinem reuocare? Ipse rectus est. Vult ergo vt recti simus, & ab obliquitate peccatorum alieni. Ipse dulcis est. Vult ergo vt spiritum dulcem, id est, quietum, tranquillum,

mentis tranquillitatem Dominus ipse obe-

dienciæ promissit, dicens: [Tollite iugum meum super vos, & discite à me, quia mitis sum & humilis corde, & inuenietis requiem animabus vestris.] Ad iugum admittendum hortatur, & in præmium requiem pollicetur. Quodnam est iugum, quod ipse Dominus Maiestatem suam vocat, quasi ipse qui liber est iugo portando subdatur? Per iugum omnes Euangelium, & legem Christi, per obedientiam custoditam, & operi mandatam, intelligunt. Obedientia itaque quæ mandata à Deo vel à præpositis vice Dei imposta seruat, iugum est. Iugum, quod Christum, & animam religiosam iungit, vt idem onus simul ferant. Iugum potius Christi quam animæ: [Tollite, inquit, iugum meum,] quoniam ipse gratia sua totum onus fert, vt fere nihil oneris anima sentiat. Iugum suauis, & onus leue, quia à Christo benignissimo principe, & à praelatis vicem eius gerentibus, & imitatoribus suæ benignitatis, imponitur. Leue, quia nostræ imbecillitati, & sæpe nostræ naturali propensione se accommodat: quia non ex timore, sed ex amore prælati, & rei imperatæ subicimur, non vi sed sponte ducimur, non soli ad ferendum relinquimur, sed potentissimo Dei auxilio inuamur. Iugum tandem suauis, & onus leue, quoniam dum onerat, non premit, sed tranquillitatem & multiplicem consolationem cõfert.

Vt enim scribit Dionysius Richelius: obedientibus, & veris religiosis dat Deus multiplicem consolationem, mentis tranquillitatem, conscientia serenitatem, & copiosum in omni gratia & virtute profectum. Etenim quanto plus amore Dei spernant, ac vitant solatia carnalia, & mundana, & timorati sunt, & iugi cordis custodia, tanto copiosius promerentur consolationes spirituales, internas, diuinas. De talibus quippe Propheta loquitur Deo: Quam magna multitudo dulcedinis tuæ, Domine, quam abscondidisti timentibus te: perfecisti eis, qui sperant in te, in conspectu filiorum hominum. Proteges eos in tabernaculo tuo à contradictione linguarum. Abscondes eos in abscondito faciei tuæ à conturbatione hominum.] Hæc ille.] Si ergo præmia magnos etiam labores superant, & ad ardua & difficilia aggredienda roborant; quare non ad perfectè obediendum incitabimur, vt tam exitium præmium cõparemus? Est enim quies mentis, finis laborum, lectulus floridus voluptatis, pro qua adipiscenda vniuersa creata mouentur, & nunquam cessant, donec in suo fine cuius gratia condita sunt, suam requiem cõsequantur. Hanc per obedientiam consequi certè magnum est, non tamen mirum, quia obedientia ad Deum nostrum finem perducimur, in quo solo verè quiescimus. Ipsum autem ad illum duci, & per obedientiam subiici, initium est illius vitæ, quam speramus, & quies huius vitæ in qua nunc laboramus; quia nunc non in alio valemus quiescere, nisi in eo, quod potest nos ad æternam requiem leuare.

Et quidem ideo à nobis Deus obedientiam exigit, vt per illam ad animi dulcedinem & tranquillitatem ducat. Quod Sanctus Paulus illis verbis edocuit: Dulcis & rectus Dominus: propter hoc legem dabit delinquentibus in via.] Quia, inquam, dulcis & rectus est, ideo peccatoribus legem dedit, vt per obedientiam eius, non solum ad rectitudinem animi, sed etiam ad dulcedinem ducerentur. Quid enim Deus intendit, nisi nos lapsos à peccatis abducere, & ad sui similitudinem reuocare? Ipse rectus est. Vult ergo vt recti simus, & ab obliquitate peccatorum alieni. Ipse dulcis est. Vult ergo vt spiritum dulcem, id est, quietum, tranquillum,

mentis tranquillitatem Dominus ipse obe-

dienciæ promissit, dicens: [Tollite iugum meum super vos, & discite à me, quia mitis sum & humilis corde, & inuenietis requiem animabus vestris.] Ad iugum admittendum hortatur, & in præmium requiem pollicetur. Quodnam est iugum, quod ipse Dominus Maiestatem suam vocat, quasi ipse qui liber est iugo portando subdatur? Per iugum omnes Euangelium, & legem Christi, per obedientiam custoditam, & operi mandatam, intelligunt. Obedientia itaque quæ mandata à Deo vel à præpositis vice Dei imposta seruat, iugum est. Iugum, quod Christum, & animam religiosam iungit, vt idem onus simul ferant. Iugum potius Christi quam animæ: [Tollite, inquit, iugum meum,] quoniam ipse gratia sua totum onus fert, vt fere nihil oneris anima sentiat. Iugum suauis, & onus leue, quia à Christo benignissimo principe, & à praelatis vicem eius gerentibus, & imitatoribus suæ benignitatis, imponitur. Leue, quia nostræ imbecillitati, & sæpe nostræ naturali propensione se accommodat: quia non ex timore, sed ex amore prælati, & rei imperatæ subicimur, non vi sed sponte ducimur, non soli ad ferendum relinquimur, sed potentissimo Dei auxilio inuamur. Iugum tandem suauis, & onus leue, quoniam dum onerat, non premit, sed tranquillitatem & multiplicem consolationem cõfert.

Vt enim scribit Dionysius Richelius: obedientibus, & veris religiosis dat Deus multiplicem consolationem, mentis tranquillitatem, conscientia serenitatem, & copiosum in omni gratia & virtute profectum. Etenim quanto plus amore Dei spernant, ac vitant solatia carnalia, & mundana, & timorati sunt, & iugi cordis custodia, tanto copiosius promerentur consolationes spirituales, internas, diuinas. De talibus quippe Propheta loquitur Deo: Quam magna multitudo dulcedinis tuæ, Domine, quam abscondidisti timentibus te: perfecisti eis, qui sperant in te, in conspectu filiorum hominum. Proteges eos in tabernaculo tuo à contradictione linguarum. Abscondes eos in abscondito faciei tuæ à conturbatione hominum.] Hæc ille.] Si ergo præmia magnos etiam labores superant, & ad ardua & difficilia aggredienda roborant; quare non ad perfectè obediendum incitabimur, vt tam exitium præmium cõparemus? Est enim quies mentis, finis laborum, lectulus floridus voluptatis, pro qua adipiscenda vniuersa creata mouentur, & nunquam cessant, donec in suo fine cuius gratia condita sunt, suam requiem cõsequantur. Hanc per obedientiam consequi certè magnum est, non tamen mirum, quia obedientia ad Deum nostrum finem perducimur, in quo solo verè quiescimus. Ipsum autem ad illum duci, & per obedientiam subiici, initium est illius vitæ, quam speramus, & quies huius vitæ in qua nunc laboramus; quia nunc non in alio valemus quiescere, nisi in eo, quod potest nos ad æternam requiem leuare.

Et quidem ideo à nobis Deus obedientiam exigit, vt per illam ad animi dulcedinem & tranquillitatem ducat. Quod Sanctus Paulus illis verbis edocuit: Dulcis & rectus Dominus: propter hoc legem dabit delinquentibus in via.] Quia, inquam, dulcis & rectus est, ideo peccatoribus legem dedit, vt per obedientiam eius, non solum ad rectitudinem animi, sed etiam ad dulcedinem ducerentur. Quid enim Deus intendit, nisi nos lapsos à peccatis abducere, & ad sui similitudinem reuocare? Ipse rectus est. Vult ergo vt recti simus, & ab obliquitate peccatorum alieni. Ipse dulcis est. Vult ergo vt spiritum dulcem, id est, quietum, tranquillum,

mentis tranquillitatem Dominus ipse obe-

dienciæ promissit, dicens: [Tollite iugum meum super vos, & discite à me, quia mitis sum & humilis corde, & inuenietis requiem animabus vestris.] Ad iugum admittendum hortatur, & in præmium requiem pollicetur. Quodnam est iugum, quod ipse Dominus Maiestatem suam vocat, quasi ipse qui liber est iugo portando subdatur? Per iugum omnes Euangelium, & legem Christi, per obedientiam custoditam, & operi mandatam, intelligunt. Obedientia itaque quæ mandata à Deo vel à præpositis vice Dei imposta seruat, iugum est. Iugum, quod Christum, & animam religiosam iungit, vt idem onus simul ferant. Iugum potius Christi quam animæ: [Tollite, inquit, iugum meum,] quoniam ipse gratia sua totum onus fert, vt fere nihil oneris anima sentiat. Iugum suauis, & onus leue, quia à Christo benignissimo principe, & à praelatis vicem eius gerentibus, & imitatoribus suæ benignitatis, imponitur. Leue, quia nostræ imbecillitati, & sæpe nostræ naturali propensione se accommodat: quia non ex timore, sed ex amore prælati, & rei imperatæ subicimur, non vi sed sponte ducimur, non soli ad ferendum relinquimur, sed potentissimo Dei auxilio inuamur. Iugum tandem suauis, & onus leue, quoniam dum onerat, non premit, sed tranquillitatem & multiplicem consolationem cõfert.

Vt enim scribit Dionysius Richelius: obedientibus, & veris religiosis dat Deus multiplicem consolationem, mentis tranquillitatem, conscientia serenitatem, & copiosum in omni gratia & virtute profectum. Etenim quanto plus amore Dei spernant, ac vitant solatia carnalia, & mundana, & timorati sunt, & iugi cordis custodia, tanto copiosius promerentur consolationes spirituales, internas, diuinas. De talibus quippe Propheta loquitur Deo: Quam magna multitudo dulcedinis tuæ, Domine, quam abscondidisti timentibus te: perfecisti eis, qui sperant in te, in conspectu filiorum hominum. Proteges eos in tabernaculo tuo à contradictione linguarum. Abscondes eos in abscondito faciei tuæ à conturbatione hominum.] Hæc ille.] Si ergo præmia magnos etiam labores superant, & ad ardua & difficilia aggredienda roborant; quare non ad perfectè obediendum incitabimur, vt tam exitium præmium cõparemus? Est enim quies mentis, finis laborum, lectulus floridus voluptatis, pro qua adipiscenda vniuersa creata mouentur, & nunquam cessant, donec in suo fine cuius gratia condita sunt, suam requiem cõsequantur. Hanc per obedientiam consequi certè magnum est, non tamen mirum, quia obedientia ad Deum nostrum finem perducimur, in quo solo verè quiescimus. Ipsum autem ad illum duci, & per obedientiam subiici, initium est illius vitæ, quam speramus, & quies huius vitæ in qua nunc laboramus; quia nunc non in alio valemus quiescere, nisi in eo, quod potest nos ad æternam requiem leuare.

Et quidem ideo à nobis Deus obedientiam exigit, vt per illam ad animi dulcedinem & tranquillitatem ducat. Quod Sanctus Paulus illis verbis edocuit: Dulcis & rectus Dominus: propter hoc legem dabit delinquentibus in via.] Quia, inquam, dulcis & rectus est, ideo peccatoribus legem dedit, vt per obedientiam eius, non solum ad rectitudinem animi, sed etiam ad dulcedinem ducerentur. Quid enim Deus intendit, nisi nos lapsos à peccatis abducere, & ad sui similitudinem reuocare? Ipse rectus est. Vult ergo vt recti simus, & ab obliquitate peccatorum alieni. Ipse dulcis est. Vult ergo vt spiritum dulcem, id est, quietum, tranquillum,

mentis tranquillitatem Dominus ipse obe-

dienciæ promissit, dicens: [Tollite iugum meum super vos, & discite à me, quia mitis sum & humilis corde, & inuenietis requiem animabus vestris.] Ad iugum admittendum hortatur, & in præmium requiem pollicetur. Quodnam est iugum, quod ipse Dominus Maiestatem suam vocat, quasi ipse qui liber est iugo portando subdatur? Per iugum omnes Euangelium, & legem Christi, per obedientiam custoditam, & operi mandatam, intelligunt. Obedientia itaque quæ mandata à Deo vel à præpositis vice Dei imposta seruat, iugum est. Iugum, quod Christum, & animam religiosam iungit, vt idem onus simul ferant. Iugum potius Christi quam animæ: [Tollite, inquit, iugum meum,] quoniam ipse gratia sua totum onus fert, vt fere nihil oneris anima sentiat. Iugum suauis, & onus leue, quia à Christo benignissimo principe, & à praelatis vicem eius gerentibus, & imitatoribus suæ benignitatis, imponitur. Leue, quia nostræ imbecillitati, & sæpe nostræ naturali propensione se accommodat: quia non ex timore, sed ex amore prælati, & rei imperatæ subicimur, non vi sed sponte ducimur, non soli ad ferendum relinquimur, sed potentissimo Dei auxilio inuamur. Iugum tandem suauis, & onus leue, quoniam dum onerat, non premit, sed tranquillitatem & multiplicem consolationem cõfert.

Vt enim scribit Dionysius Richelius: obedientibus, & veris religiosis dat Deus multiplicem consolationem, mentis tranquillitatem, conscientia serenitatem, & copiosum in omni gratia & virtute profectum. Etenim quanto plus amore Dei spernant, ac vitant solatia carnalia, & mundana, & timorati sunt, & iugi cordis custodia, tanto copiosius promerentur consolationes spirituales, internas, diuinas. De talibus quippe Propheta loquitur Deo: Quam magna multitudo dulcedinis tuæ, Domine, quam abscondidisti timentibus te: perfecisti eis, qui sperant in te, in conspectu filiorum hominum. Proteges eos in tabernaculo tuo à contradictione linguarum. Abscondes eos in abscondito faciei tuæ à conturbatione hominum.] Hæc ille.] Si ergo præmia magnos etiam labores superant, & ad ardua & difficilia aggredienda roborant; quare non ad perfectè obediendum incitabimur, vt tam exitium præmium cõparemus? Est enim quies mentis, finis laborum, lectulus floridus voluptatis, pro qua adipiscenda vniuersa creata mouentur, & nunquam cessant, donec in suo fine cuius gratia condita sunt, suam requiem cõsequantur. Hanc per obedientiam consequi certè magnum est, non tamen mirum, quia obedientia ad Deum nostrum finem perducimur, in quo solo verè quiescimus. Ipsum autem ad illum duci, & per obedientiam subiici, initium est illius vitæ, quam speramus, & quies huius vitæ in qua nunc laboramus; quia nunc non in alio valemus quiescere, nisi in eo, quod potest nos ad æternam requiem leuare.

Et quidem ideo à nobis Deus obedientiam exigit, vt per illam ad animi dulcedinem & tranquillitatem ducat. Quod Sanctus Paulus illis verbis edocuit: Dulcis & rectus Dominus: propter hoc legem dabit delinquentibus in via.] Quia, inquam, dulcis & rectus est, ideo peccatoribus legem dedit, vt per obedientiam eius, non solum ad rectitudinem animi, sed etiam ad dulcedinem ducerentur. Quid enim Deus intendit, nisi nos lapsos à peccatis abducere, & ad sui similitudinem reuocare? Ipse rectus est. Vult ergo vt recti simus, & ab obliquitate peccatorum alieni. Ipse dulcis est. Vult ergo vt spiritum dulcem, id est, quietum, tranquillum,

mentis tranquillitatem Dominus ipse obe-

dienciæ promissit, dicens: [Tollite iugum meum super vos, & discite à me, quia mitis sum & humilis corde, & inuenietis requiem animabus vestris.] Ad iugum admittendum hortatur, & in præmium requiem pollicetur. Quodnam est iugum, quod ipse Dominus Maiestatem suam vocat, quasi ipse qui liber est iugo portando subdatur? Per iugum omnes Euangelium, & legem Christi, per obedientiam custoditam, & operi mandatam, intelligunt. Obedientia itaque quæ mandata à Deo vel à præpositis vice Dei imposta seruat, iugum est. Iugum, quod Christum, & animam religiosam iungit, vt idem onus simul ferant. Iugum potius Christi quam animæ: [Tollite, inquit, iugum meum,] quoniam ipse gratia sua totum onus fert, vt fere nihil oneris anima sentiat. Iugum suauis, & onus leue, quia à Christo benignissimo principe, & à praelatis vicem eius gerentibus, & imitatoribus suæ benignitatis, imponitur. Leue, quia nostræ imbecillitati, & sæpe nostræ naturali propensione se accommodat: quia non ex timore, sed ex amore prælati, & rei imperatæ subicimur, non vi sed sponte ducimur, non soli ad ferendum relinquimur, sed potentissimo Dei auxilio inuamur. Iugum tandem suauis, & onus leue, quoniam dum onerat, non premit, sed tranquillitatem & multiplicem consolationem cõfert.

Vt enim scribit Dionysius Richelius: obedientibus, & veris religiosis dat Deus multiplicem consolationem, mentis tranquillitatem, conscientia serenitatem, & copiosum in omni gratia & virtute profectum. Etenim quanto plus amore Dei spernant, ac vitant solatia carnalia, & mundana, & timorati sunt, & iugi cordis custodia, tanto copiosius promerentur consolationes spirituales, internas, diuinas. De talibus quippe Propheta loquitur Deo: Quam magna multitudo dulcedinis tuæ, Domine, quam abscondidisti timentibus te: perfecisti eis, qui sperant in te, in conspectu filiorum hominum. Proteges eos in tabernaculo tuo à contradictione linguarum. Abscondes eos in abscondito faciei tuæ à conturbatione hominum.] Hæc ille.] Si ergo præmia magnos etiam labores superant, & ad ardua & difficilia aggredienda roborant; quare non ad perfectè obediendum incitabimur, vt tam exitium præmium cõparemus? Est enim quies mentis, finis laborum, lectulus floridus voluptatis, pro qua adipiscenda vniuersa creata mouentur, & nunquam cessant, donec in suo fine cuius gratia condita sunt, suam requiem cõsequantur. Hanc per obedientiam consequi certè magnum est, non tamen mirum, quia obedientia ad Deum nostrum finem perducimur, in quo solo verè quiescimus. Ipsum autem ad illum duci, & per obedientiam subiici, initium est illius vitæ, quam speramus, & quies huius vitæ in qua nunc laboramus; quia nunc non in alio valemus quiescere, nisi in eo, quod potest nos ad æternam requiem leuare.

Et quidem ideo à nobis Deus obedientiam exigit, vt per illam ad animi dulcedinem & tranquillitatem ducat. Quod Sanctus Paulus illis verbis edocuit: Dulcis & rectus Dominus: propter hoc legem dabit delinquentibus in via.] Quia, inquam, dulcis & rectus est, ideo peccatoribus legem dedit, vt per obedientiam eius, non solum ad rectitudinem animi, sed etiam ad dulcedinem ducerentur. Quid enim Deus intendit, nisi nos lapsos à peccatis abducere, & ad sui similitudinem reuocare? Ipse rectus est. Vult ergo vt recti simus, & ab obliquitate peccatorum alieni. Ipse dulcis est. Vult ergo vt spiritum dulcem, id est, quietum, tranquillum,

Matt. 11. 30.

Dionys. opusc. de professio. monast. art. 14.

Psal. 30. 20. 21.

Psal. 24. 8.

Isa. 26. 12

Psal. 118. 32

Matt. 19. 17

Matt. 26. 34

nulla turbationis amaritudine infectum habeamus. Vtrumque autem obedientia suae legis praestat, ut sicut ipsa obedientia mandatorum rectos nos facit, ita & in praemium rectitudinis quietos efficiat. Quo autem haec obedientia crescit, & ad quosque praelatos propter Deum se demittit, & ad quaeque minima praestanda se extendit, eo necesse est, maiorem ab ea tranquillitatem emanare. Voluntas quippe nostra seminarium est turbationis nostrae, origo inquietudinis, atque initium tristitiae. Quo autem obedientia exquisitor est, & subiectio perfectior, eo amplius propriam voluntatem eliminat, & cor nostrum mentemque tranquillat. Id profecto significare videntur illa Isaiae verba: Domine dabis pacem nobis, omnia enim opera nostra operatus es nobis.] Quid est: opera nostra operatus es nobis? nisi, tu Domine per gratiam tuam illuminas nos, & adiuvans infirmitatem nostram, ut te sequi, & legem tuam custodire, & tuis iussis obedire possimus? Tu das nobis velle, & perficere pro bona voluntate tua, & ut operemur operaris in nobis. Hinc vero proveniunt ut impertias pacem nobis. Nec enim pacem & cordis tranquillitatem adipisceremur, nisi opera tibi placita exequeremur, & nisi tu opera nostra gratia adiuvante perficeres. Tranquillitas itaque mentis verè ab obedientia procedit. Et inde est, ut qui perfectionem obedientiae experti sunt, magis in dies eius amore ardeant, ac executione flammescant. Dicunt illi: Viam mandatorum tuorum cucurri cum dilatasti cor meum.] Ac si dicerent: antequam tuae legis exortam experiremur, ambulabamus quidem legnes, & non modicam in quocumque opere difficultatem sentiebamus. At postquam obedientia, & legis custodia, nos tranquillitate & exultatione repleuisti, iam ipsa laetitia animati non segniter ambulamus, sed velociter currimus, ut citius ad metam, scilicet ad perfectionem, accedamus. Maneat igitur, perfectis obedientibus cordis tranquillitatem in praemium dari: quare si volumus mente quietescere, & à perturbatione alieni esse, perfecti, & omnimodae obedientiae nos tradamus. Haec est enim quae dubitationes excutit, à perplexitatibus liberat, & omnem cordis perturbationem amandat.

De Magna gloria parata obedientibus.

CAPVT XVI.

DVPLEX praemium propositum, victoria scilicet & pax in hac vita obedientibus datur, tertium vero in futuram vitam promittitur. Illud autem est incomparabilis gloria, & felicitatis sublimitas, qua cumulati de custodia subiectione vehementer exultant. Quanta autem sit haec gloria, licet aperte non cognoscamus, ex multis licet colligere. Atque illud primum sit, soli obedientiae vitam aeternam esse promissam. Adolescenti enim interroganti: Quid faciendo vitam aeternam possidebo? responsum est. Si vis ad vitam ingredi, serua mandata.] Nullus vero ignorat, opus obedientiae esse custodiam mandatorum. Et postea: Venite benedicti patris mei, possidete paratum vobis regnum à constitutione mundi.] Esurienti enim, & dedisti mihi manducare,] & cetera, quae sequuntur. Haec autem mandata esse propter quorum obedientiam iusti caelestem gloriam obri-

quoniam

nebunt, nemo potest ignorare. Si igitur communi obedientiae ad quam uniuersi tenentur, gloria promittitur, obedientiae perfectissimae, & exquisitissimae, quam religiosi profitentur, quaque se totos Deo consecrant, maior & copiosior gloria promittetur. In terrena republica praemium militibus vincuntibus, & duci totum exercitum gubernanti, & vincenti, & cunctos ad victoriam dirigenti decretum est. Sed manifestum est discrimen inter praemium, & praemium. Illud est magnum, istud maius: illud pretiosum, istud vero multo pretiosius, & excellentius, ipsa iustitia exigente, ut qui plus laborauit, amplius recipiat. Ita communes obediens, quales reputamus omnes iustos, sicut velut milites: qui vero perfectam vitam arripiunt, & per obedientiam, se totos, & omnia sua Deo dedicant, sunt velut duces, qui reliquos exemplo praecunt, & suis magnis laboribus communes iustos ad paruos saltem labores superandos alliciunt. Quid mirum si in regno caelesti sublimiores sedes obtineant? Ideoque possessio aeternae gloriae merces vocata est, quia non inani affectu alicuius terreni regis, sed voluntati iusti Dei, & maiori, aut minori labori respondet. Redde, inquit, illis mercedem, incipiens à nouissimis vsque ad primos.] Nec nos moueat, quod nouissimi in acceptione denarij primis praeferruntur. Hoc enim ideo factum est, quia nouissimi vna hora plusquam alij tota die laborauerant, & ille, qui pollicitus est: [quod iustum fuerit dabo vobis,] iustum reddidit, cum plus modico tempore laborantes ceteris tepide viucentibus anteposuit. Ac proinde si maior est perfectorum obedientium labor, & pretiosior ipsorum oblatio, & quum est ut gloriam copiosior accipiant.

Deinde haec obedientium gloria eximia ex alio capite etiam elucet, nimirum ex cognatione obedientiae, & charitatis, quae tanta est, ut forte maior esse non possit. Nemo enim charitatem erga Deum, & proximum, sine obedientia mandatorum seruabit, & nemo perfectam virorum spiritualium obedientiam, quam hic tractamus, sine charitate custodiet. Quod ut confirmaret Dominus, eam non per aliud quam per obedientiam describere voluit. Qui diligit me, inquit, sermonem meum seruabit.] Illum quidem sermonem, qui eius legem ac mandata comprehendit. Et iterum: Ut cognoscat mundus quia diligo patrem, & sicut mandatum dedit mihi pater, sic facio.] Ad quid ista dilectionis, & obseruantiae mandatorum conjunctio, nisi ut pateat nec charitatem sine obedientia, nec perfectam ac Deo placitam obedientiam sine charitate posse consistere? Charitas autem praecipua virtutum, earumque regina, talis naturae est, ut pro mensura eius maior aut minor in caelesti patria cuiusque gloria proueniat. Cum parua charitate decedis, parua tibi gloria praebetur: cum magna charitate hinc emigras, magna in caelo tibi gloria tribuetur. Nunc perfectissimam, & quae sanctitas dici mereatur, charitatem habes: si ab ea non excidis, eximiam etiam beatitudinem poteris expectare. Charitas est instar pecuniae, quia sancti in illo caelesti foro suam felicitatem mercantur. Vt quemadmodum qui modicam pecuniam ad forum accedens secum defert, rem parui valoris potest emere; qui vero magnam vim auri & argenti possidet, res pretiosissimas emptione conquiret; ita secundum magnitudinem charitatis iusti gloriae mensuram accipiunt. De peccatrice muliere dictum est à Domino: Remittuntur ei peccata multa,

Matt. 10. 8.

Matt. 20. 12.

Joan. 14. 23.

Joan. 14. 31.

Luca 7. 47.